

MAAKONDLIKE
ARENDESKESKUSTE
VÕRGUSTIK

Lääne maakonna ettevõtluse lühiülevaade

28.05.2025

Maakonna ülevaade

Lääne maakond on nii rahvaarvult kui ka pindalalt Eesti 14. maakond. Statistikaameti andmetel elas 1. jaanuaril 2024 Lääne maakonnas 20 653 inimest. Lääne maakonna tööhõive määr 15–74-aastaste seas oli 72,7%.

Lääne maakonnas on kokku kolm omavalitsust: Haapsalu linn (12 998 elanikku), Lääne-Nigula vald (7 201 elanikku) ja Vormsi saar (454 elanikku). Maakonna administratiivne keskus on Haapsalu linn, kuhu Tallinnast on 99 km. Maakonnas asub Rohuküla sadam, kust sõidavad reisiparvlaevad Hiiumaale ja Vormsile. Lisaks asub maakonnas mitmeid väiksemaid sadamaid, nt Dirhami sadam, mis on maakonna mereväravaks.

Majanduse üldine seis

Aastatel 2020–2023 on Läänemaa majandus järgnenud sarnasele trendile nagu ülejäänud Eesti, olles mõjutatud mitmetest majandussokkidest, energiakriisist ning Venemaa sõjast Ukraina vastu. Need tegurid on põhjustanud inflatsiooni kasvu ja mõjutanud negatiivselt nii siseturgu kui ka eksporti. Alates 2023. aastast on majanduse ebakindlus avaldanud mõju ka Läänemaa ettevõtete käivetele, kasumlikkusele ja investeeringutele.

Teenindussektori osakaal Läänemaa majanduses oli 2023. aastal 67%, mis on üks kõrgemaid Eestis. See näitab teenindussektori olulist rolli piirkonna majanduses.

Tööjõuturg ja palk

Maakonna registreeritud töötuse määr oli seisuga 2024. aasta IV kvartal 7,7% . See näitaja on veidi kõrgem kui Eesti keskmine töötuse määr samal perioodil, mis oli 7,4% . Statistikaameti andmetel oli Läänemaa keskmine brutokuupalk 1536 eurot, samal ajal kui Eesti keskmine oli 2007 eurot.

Seisuga 2023. aasta oli Läänemaa sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta 58% Eesti keskmisest. Arvestades, et Eesti keskmine SKP elaniku kohta oli samal aastal 27 868 eurot, tähendab see, et Läänemaal oli SKP elaniku kohta ligikaudu 16 164 eurot.

Teenindussektori osakaal Läänemaa majanduses oli 2023. aastal 67%, mis on üks kõrgemaid Eestis. See näitab teenindussektori olulist rolli piirkonna majanduses, ületades enamikus maakondades 50% piiri.

Läänemaa tööturgu iseloomustab märgatav pendelränne – umbes kolmandik maakonna töötavatest elanikest käib tööal väljaspool maakonda, eelkõige Harjumaal ja Tallinnas. 2021. aasta andmetel elas Läänemaal 9414 hõivatut, kellest 6554 töötasid kohapeal. Selline tööjõu liikumine mõjutab nii kohalikku majandustegevust kui ka tööandjate võimalusi sobiva tööjõu leidmisel.

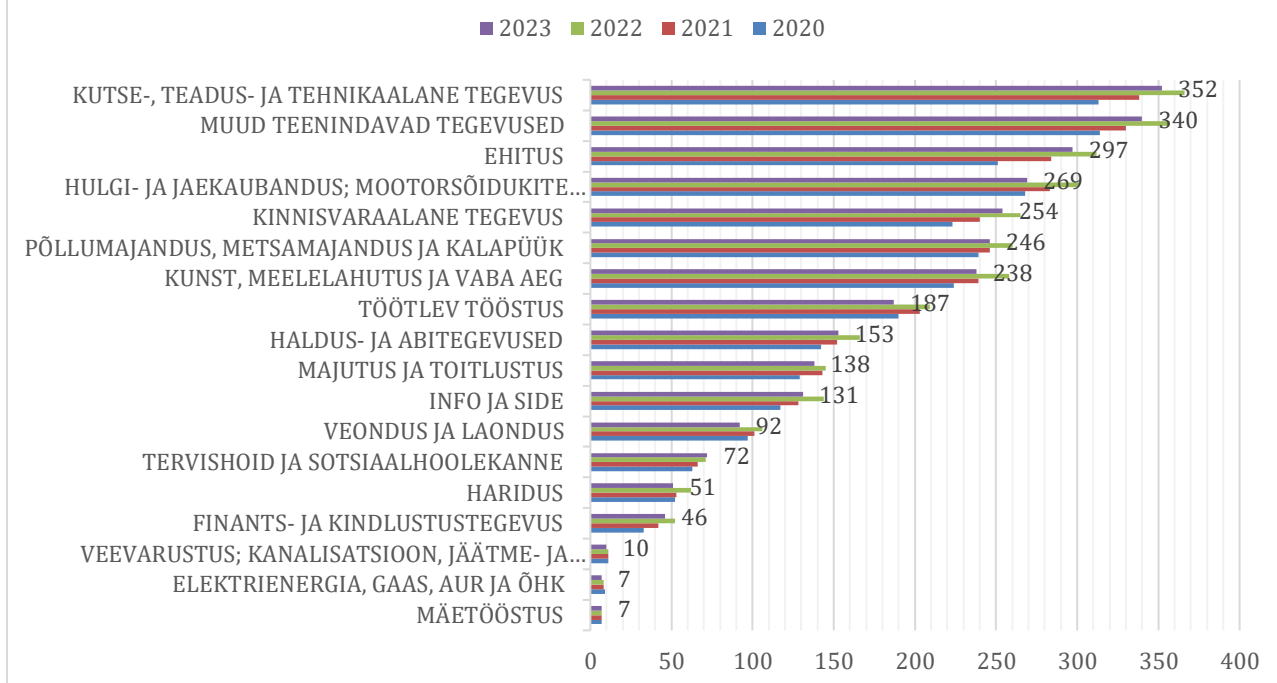
Kuigi Läänemaa ettevõtluskeskkond pakub mitmekesiseid võimalusi tööstuses, teeninduses ja turismis, jääb osa töövõimelisest elanikkonnast siiski seotud pealinna ja teiste tõmbekeskustega. See rõhutab vajadust jätkuvalt arendada kohalikku ettevõtlust, luua konkurentsivõimelisi töökohti ja tugevdada maakonna atraktiivsust elamise ja töötamise paigana.

Ettevõtete arv ja arengutrendid

Läänemaal oli 2023. aastal kokku 2890 ettevõtet, mis on küll 6,8% vähem kui 2021. aastal, kuid võrreldes 2020. aastaga on siiski toimunud 7,8% kasv.

- Suurima ettevõtete arvuga sektorid:
 - Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus
 - Ehitus
 - Hulgi- ja jaekaubandus
- Suurima kasvuga sektorid 2020–2023:
 - Ehitus (+18,3%, +46 ettevõtet)
 - Finants- ja kindlustustegevus (+39,4%)
- Langusega sektorid:
 - Veondus ja laondus (-5,2%)
 - Töötlev tööstus – ettevõtete arv vähenes eriti puidutööstuses ja metalltoodete tootmises

Ettevõtete arv sektorite lõikes

Ettevõtete müügitulu

Tippaastal 2022 oli kogutulu 551,4 miljonit €, 2023. aastal langes 517,1 miljonile €.

Peamised tuluallikad: Töötlev tööstus, Ehitus ja Kaubandus

2023 aastal müüsid Lääne maakonna ettevõtted oma tooteid ja teenuseid kokku üle 517 miljoni euro eest. Kogutulu kasvas eelkõige perioodil 2020–2022, jõudes tippu 2022. aastal, mil kogusumma oli 551,4 miljonit eurot. Kõige tootlikumad sektorid Lääne maakonnas olid 2023. aastal Töötlev tööstus, Hulgi- ja jaeaubandus ning Ehitus.

Suurimad ettevõtted Läänemaal müügitulu järgi on:

- Rannarootsi Lihetööstus
- Haapsalu Tarbijate Ühistu
- Plastone OÜ (tegutseb Läänemaal, kuid registreeritud mujal)

Ettevõtete eksporditulu

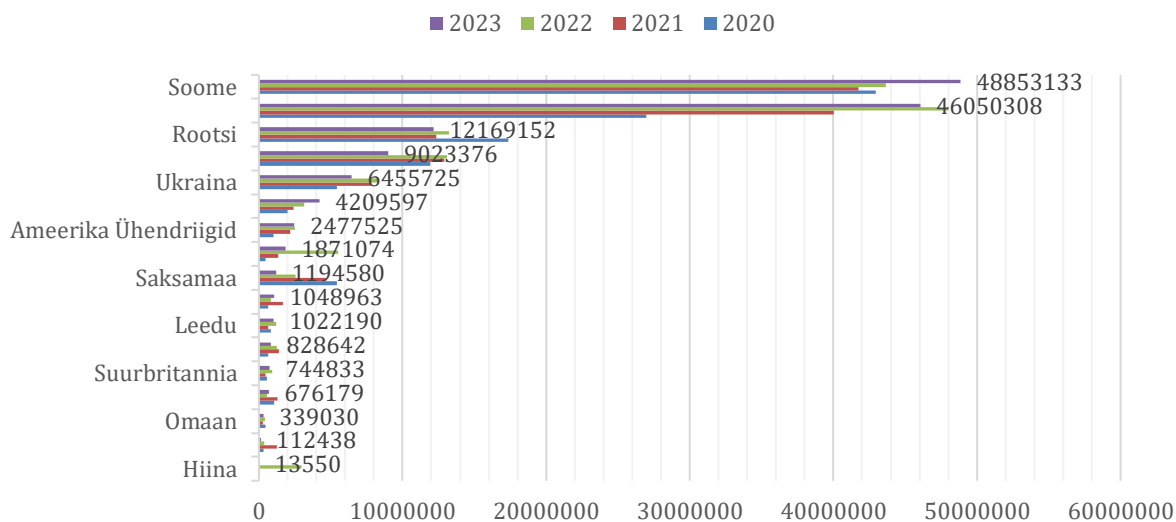
Eksporditulu langes 2023. aastal 134,7 miljonile € (võrreldes 2022. aasta 142,9 miljoniga).

Suurima panuse ekspordile annab töötlev tööstus, mis moodustab üle poole ekspordist.

Suurim ekspordipartner Läänemaa ettevõttele on Soome, järgnevad Rootsi, Norra ja EL-i muud riigid.

Suurimad eksportijad on Cipax Eesti AS (eksport 13 miljonit eurot), Tene Kaubandus OÜ (eksport 9,5 miljonit eurot), AS Mullo Transport (eksport 9 miljonit eurot).

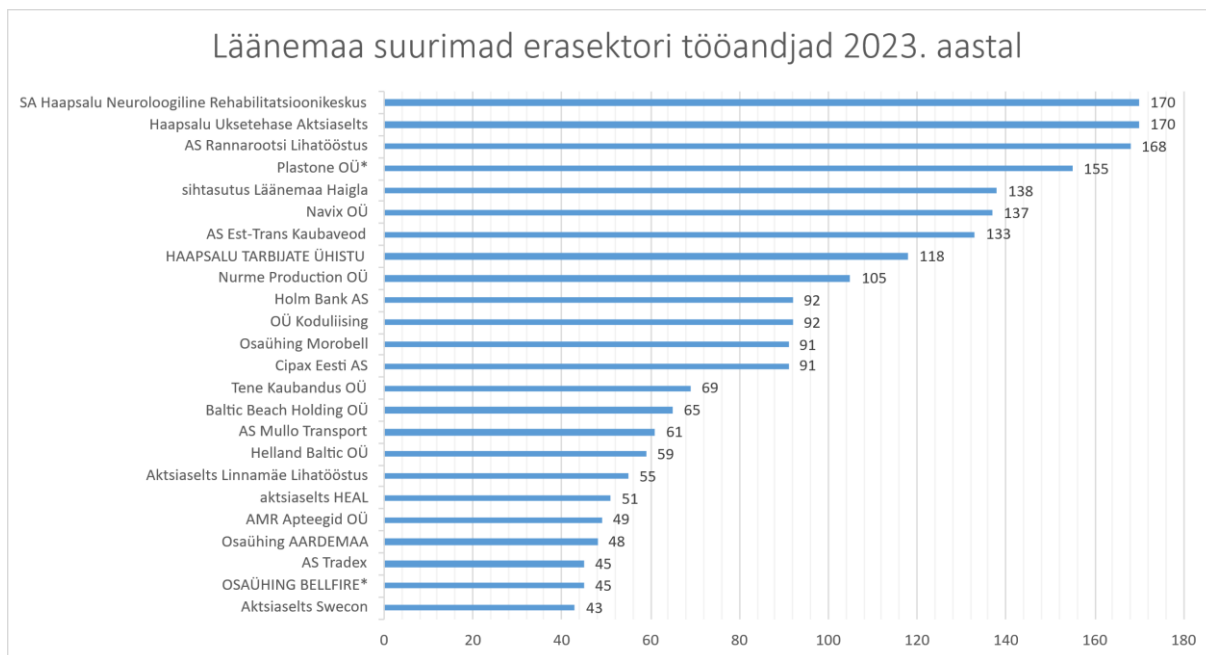
Läänemaa ettevõtete peamised ekspordi sihtriigid

Suurimad tööandjad Läänemaal

Töötajate koguarv on perioodil 2020-2023 olnud pigem stabiilne, kuid 2023. aastal on võimalik täheldada olulist langust. Aastal 2023 töötas Lääne maakonda registreeritud äriühingutes 5131 inimest, mis on 6% vähem kui 2022. aastal. Suurimad tööandjad Läänemaal on:

- Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus (SA)
- Haapsalu Uksetehas AS
- Rannarootsi Lihatööstus AS

Tulevikuperspektiivid

Lääne maakonna majandus on järgnenud üldisele Eesti trendile, peegeldades sarnaseid arenguid ja väljakutseid. Alates 2023. aastast on majanduslik ebakindlus, sealhulgas inflatsioonisurve, siseturu jähinemine ja välisurgude ebastabiilsus, mõjutanud negatiivselt ka Läänemaa ettevõtluskeskkonda.

Tulevikku vaadates peituvad piirkonna tugevused mitmekesisises ettevõtlusstruktuuris, kasvavas turismi- ja teenindussektoris ning arengupotentsiaaliga tööstusalades. Samuti on fookuses rohemajanduse võimalused, kohalik innovatsioon ning koostöö haridus- ja arendusasutustega. Ehkki majanduskeskkond jääb lähiaastatel tõenäoliselt kõikuvaks, on Läänemaal olemas alus pikaajaliseks jätkusuutlikuks kasvuks, eeldusel et suudetakse paindlikult kohaneda ja kasutada ära piirkondlikke eripärasid ning konkurentsieeliseid.

Koostatud: mai 2025

Lisainfot vaata: laanemaa.ee